

Matej Demšar

Foto osebni arhiv

Rodil se je v Celju, z družino pa sedaj živi v Taboru v Spodnjesavinjski dolini. Osemindesetletni univerzitetni diplomirani inženir gozdarstva je dvajset let zaposlen v Zavodu Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN) – 15 let kot višji naravovarstveni svetovalec. Toliko časa je formalno na istem delovnem mestu, kljub povečani zahtevnosti in količini nalog, zaradi onemogočenega vertikalnega napredovanja in neustrezne strukture delovnih mest v sistematizaciji delovnih mest. Kot član dramske skupine je tudi neprofesionalni igralec. Tako tudi deluje na obeh področjih, ki jih pokriva sindikat Glosa. »Lepo je, da sindikat združuje kulturo in naravo, saj ena brez druge ne moreta. To je naša prednost.«

Kakšna je bila tvoja dosedanja sindikalna pot?

Ko sem leta 2000 začel delati na takratnem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVKND), še ni bilo močnejše sindikalne organiziranosti. Šele ob ločitvi na ZRSVN in ZVKDS smo se na zavodu za varstvo narave odločili, da se moramo sindikalno organizirati. Če se prav spomnim, smo se leta 2003 včlanili v Glosa in ustanovili sindikalno skupino. Meni je bilo povsem samoumevno, da moram biti v sindikatu. Nekaj časa sem deloval kot član sindikata, nato sem bil izvoljen v izvršni odbor naše skupine, od decembra 2017 pa sem tudi predsednik sindikata Glosa ZRSVN in tudi podpredsednik sindikata Glosa. Ni mi težko opravljati tega dela, ker lahko tako pomagam tudi svojim sodelavcem.

Kateri pa so tvoji spomina najbolj vredni sindikalni dosežki?

Največje zadovoljstvo pomenijo mali dogodki. Recimo pogovori s člani, ko jih lahko ohrabrim in skupaj rešimo problem, pa to, da se kaže zaupanje v sindikat tudi s tem, da se ljudje v stiski obrnejo na nas, in res dober občutek je, ko lahko pri tem pomagamo.

Glede na zelo težke razmere moramo biti zadovoljni z manjšimi dosežki. Končno pa smo na ZRSVN pripravili usklajeno sistematizacijo delovnih mest, ki žal še ni bila sprejeta kljub obljubam z ministrstva. Ministri se pogosto menjajo (trije samo v dveh letih) in moramo nato vsakemu znova vzbuditi interes za razmere na zavodu in pojasnjevati zadeve. V okviru sindikata Glosa smo pripravili in med sindikati s področja okolja uskladili tudi normativni del kolektivne pogodbe za področje okolja, z izdatno pomočjo in strokovnim delom našega predsednika **Mitje Šuštarja**. Tudi na tem področju je dokument pripravljen

in z garnituro prejšnjega ministra skoraj usklajen. Pa je spet zaradi menjave vlade vse zastalo, kljub temu da je bila to naša stavkovna zahteva, zapisana v stavkovnem dogovoru. S tem bi varstvo narave in okolja dobilo panožno kolektivno pogodbo, ki bi potrdila veljavo stroke in rešila marsikatero težavo.

Zakaj biti sindikalno aktiven?

Sindikati so eni redkih, ki so v sistemu, v katerem živimo, in času individualizma in sebičnosti na strani šibkejših in se vzemajo za pravice delavcev. Zaposlenim lahko samo sindikati kot taki nudijo pravo podporo in slišijo njihov glas. Več kot nas bo, članic in članov sindikatov, močnejši bomo. Sindikalna organizacija omogoča, da smo lahko zaposleni delodajalcem korekten in močan partner pri socialnem dialogu, kar posameznikom in manjšim neformalnim skupinam redko uspe. In zato so sindikati nepogrešljivi. Brez sindikata so delavci prepuščeni odločitvam vodstev, brez širšega dialoga se slednja velikokrat obračajo v smer protekcionizma posameznikov, k zaposlovanju prekarne delovne sile ter najemanju zunanjih izvajalcev.

Kako sindikate pripraviti na izzive časa?

Sindikati se prilagajajo spremembam in po mojem mnenju dobro delujejo. Predvsem na področju pravne pomoči ima naš sindikat in tudi ZSSS dobro ekipo, ki omogoča hitro in pravočasno podporo. Ni več opaziti, da bi bili v sindikatih ljudje samo zaradi »svinjskih polovic«. Sindikati danes pomenijo veliko več. Včasih pa je vseeno preveč popuščanja, ali še bolje, zaupanja v obljube in dogovore, ki se nato ne izpolnijo. Vprašanje je, ali bi morali v teh primerih bolj odločno reagirati. Po drugi strani pa je dialog lahko tudi uspešen mehanizem. Bolj drastični ukrepi, stavka na primer, morajo biti uporabljeni pametno

in strateško, saj če ni množične in enotne podpore, zelo težko dosežeš cilje. Ljudje so namreč pogosto glasno proti, ko pa gre zares in se je potrebno izpostaviti, se pogosto umaknejo, verjetno tudi zato, ker se bojijo za svoje službe. Mogoče je tu problem tudi razdrobljenost sindikatov in pomanjkanje neke oblike solidarnosti tudi med njimi. Koraki k izboljšanju stanja se že kažejo, predvsem v javnem sektorju.

Kako sodelavce in sodelavke spodbuditi, da skrbijo zase in za druge, da se sindikalno organizirajo in delujejo?

Pri nas je članstvo v sindikatu stabilno. Odkar sem predsednik, je razmerje med včlanitvami in izčlanitvami približno enako. Vsakega povabim v sindikat, toda nikogar ne silim k včlanitvi. Zastopamo vrednote, kot so solidarnost, pomoč šibkejšim, poštenost, sodelovanje ipd. In tisti, ki se v tem prepoznajo, se bodo vključili v naš sindikat. Približno tretjina ljudi je pri nas zaposlenih na projektih, prekarno, za določen čas in ti se večinoma ne vključujejo v sindikat, ker nimajo varne zaposlitve. To je po eni strani ne navadno. Močno je prisoten individualizem. Po drugi strani pa imamo težavo, da karkoli sindikat naredi, velja za vse, tako da po tej strani motiva za članstvo ni. Če ne zaradi drugega, pa se velja v sindikat včlaniti, ker smo dobra družba in si pomagamo med seboj.

Kakšne so po tvojem mnenju lastnosti dobrega sindikalista?

Vztrajnost, nikoli ne smeš obupati. Vedno moraš iskati nove priložnosti. Nad neuspeli, ki jih je po navadi več, ne smeš biti razočaran, ampak moraš riniti dalje. Po naravi moraš biti optimist, večkrat sočuten in solidaren, pa malo altruista, če želiš biti dober sindikalist.

Matej Klarič